

Presentació del programa d'actes de celebració del centenari de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

- » El centenari vol apropar a la ciutadania aquesta institució cultural dedicada a la preservació del patrimoni documental i bibliogràfic de la ciutat i a l'impuls de la recerca i de la divulgació històrica
- » El programa combina activitats de caràcter divulgatiu, acadèmic i lúdic, amb una exposició que donarà a conèixer la riquesa dels seus fons, amb una cronologia compresa entre els segles IX i XXI
- » L'AHCB és un dels centres patrimonials, d'investigació i de recerca històrica més importants de la ciutat i del país, amb una destacada projecció internacional per l'interès dels fons conservats
- » Des de l'any 1922 l'AHCB ocupa l'emblemàtica Casa de l'Ardiaca, i tant el seu continent com contingut apropen a la ciutadania i als visitants dos-mil anys d'història de Barcelona, des del segle I fins al XXI

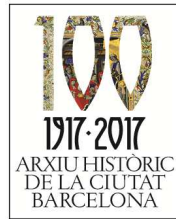
El programa d'actes de celebració del centenari de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona té com a objectiu fonamental donar a conèixer l'Arxiu, els fons i la seva tasca com a **institució arxivística centenària dedicada a la preservació del patrimoni documental de la ciutat i a l'impuls de la recerca, el coneixement, la informació i la divulgació històrica sobre la ciutat de Barcelona.**

L'any 2017 també es compleix el 225è aniversari de l'aparició del *Diario de Barcelona*. En tractar-se d'un diari emblemàtic en la història de la premsa a Barcelona, amb una presència i significació especial en els fons de l'AHCB, dins el programa general del centenari s'ha incorporat alguna activitat específica per commemorar aquesta efemèride.

Des de l'any 1922, l'AHCB ocupa l'emblemàtica Casa de l'Ardiaca, edificada sobre un tram de la muralla romana i transformada al llarg dels segles amb la incorporació de diferents estils arquitectònics. Continent i contingut apropen a la ciutadania i als visitants dos-mil anys d'història de Barcelona, des del segle I fins al XXI.

El programa d'actes del centenari que s'ha confeccionat, que es desenvoluparà durant tot l'any, és molt divers i **combina activitats de caràcter divulgatiu, acadèmic i lúdic** per tal d'arribar a molts tipus de públic. Els actes i les dates previstes són les que es relacionen tot seguit.

Exposició: Diari de Barcelona. Una empresa periodística	Fins els 31 de març
Projecció del mapping Temps-passa-temps-passa	10, 11 i 12 de febrer
Xerrada-col·loqui amb investigadors i usuaris de l'Arxiu	23 de febrer
Visita al taller de restauració i conservació de l'Arxiu	16 de març
Exposició: L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Cent anys al servei del patrimoni, la informació, la recerca i la cultura	Abril 2017–abril 2018
Presentació del CD i concert: Música Oblidada. Compositors catalans del segle XIX	27 d'abril
Recital poètic: Ramblejant pels sentits	11 i 18 de maig
Jornada Els arxius històrics en l'entorn digital	25 de maig
Jornada de portes obertes	10 de juny
La festa del Corpus: l'ou com balla i mostra de bestiar popular	15 de juny
Jornada d'homenatge a Agustí Duran i Sanpere	5 de juliol
Presentació del llibre La casa de l'Ardiaca	Setembre
Taller de cal·ligrafia històrica i de caplletres	30 de setembre
XV Congrés d'Història de Barcelona: història de la premsa diària de Barcelona	Del 4 al 6 d'octubre
Acte públic de reconeixement i agraïment als donants de fons	Novembre

A més, s'ha organitzat un concurs a la web amb preguntes sobre l'Arxiu i els seus fons que tindrà dues convocatòries: del 17 al 23 d'abril i del 16 al 22 d'octubre.

» **La projecció del mapping *Temps-passa-temps-passa a la façana de l'Arxiu***

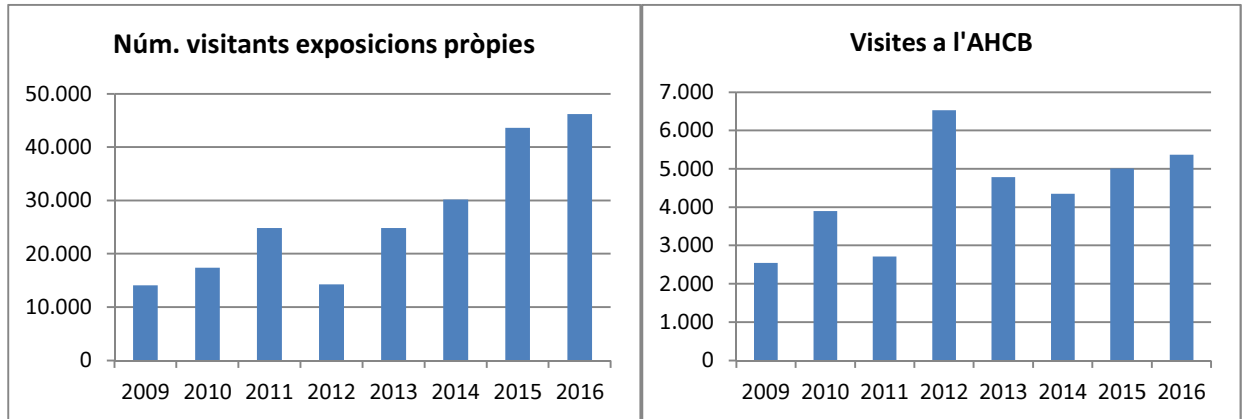
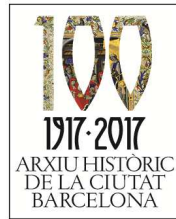
El **mapping 3D** de petit format, creat per Jordi Teixidó, és una al·legoria del pas del temps en què l'arxiu, els documents, la història i la memòria prenen el protagonisme. S'estrenarà i projectarà el dies 10, 11 i 12 de febrer de 2017, en el marc de **Festival LLUM BCN** a la façana del carrer de Santa Llúcia de l'Arxiu Històric.

» **L'exposició L'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Cent anys al servei del patrimoni, la informació, la recerca i la cultura**

L'exposició plantejarà un recorregut per la història de l'Arxiu Històric durant els seus primers cent anys de vida, que permetrà conèixer els orígens, la seu, els fons ingressats més rellevants, els treballs de recerca més destacats que s'han fet o els seus treballadors, entre altres aspectes. L'exposició, comissariada per **Sebastià Riera i Viader**, vol servir també per posar de relleu les seves funcions essencials en relació amb el patrimoni documental de la ciutat: l'aplec, la conservació, el tractament, la consulta, l'accessibilitat i la difusió. Estarà instal·lada entre l'abril de 2017 i l'abril de 2018, de dilluns a divendres no festius de 9 a 20.30 hores i dissabtes no festius de 10 a 20 hores, al vestíbul i pati de l'Arxiu Històric

» **L'Arxiu obert a la ciutadania**

L'Arxiu Històric vol aprofitar els diferents actes de la celebració del seu centenari per a perseverar en la voluntat d'obrir l'Arxiu a la ciutadania. Aquesta determinació s'ha vist reflectida en els darrers anys tant en **un augment de les persones visitants a les exposicions pròpies com de les assistents a les visites guiades a l'Arxiu**, a la jornada de portes obertes, a la Nit dels Museus o al BCN Open House. **Durant el 2016 ha rebut 46.200 visitants a les seves exposicions i 5.364 visites a l'Arxiu.**

» L'Arxiu fa història

L'acord adoptat pel Ple municipal de l'Ajuntament el dia **21 de juny de 1917** donava el tret de sortida a la creació de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, amb la finalitat de preservar i posar en valor el patrimoni documental històric de la ciutat.

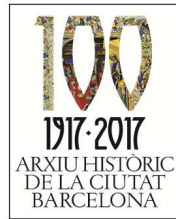
Agustí Duran i Sanpere en fou el director durant els primers quaranta anys d'existència, entre 1917 i 1957, i qui en definí i impulsà l'abast i els objectius fonamentals.

L'Arxiu Històric de la Ciutat és un dels centres que configuren actualment l'Arxiu Municipal de Barcelona, juntament amb l'Arxiu Municipal Contemporani, l'Arxiu fotogràfic i els deu arxius municipals de districte.

La riquesa i diversitat dels fons que aplega, amb **una cronologia compresa entre els segles IX i XXI**, l'han convertit en un centre arxivístic, patrimonial i cultural de referència, no només de Barcelona sinó del conjunt del país, i també l'han dotat d'una projecció internacional.

Des de la seva creació i al llarg dels seus primers cent anys d'existència, l'Arxiu ha exercit les tres funcions fonamentals que li són atribuïdes:

- Recollir i conservar fons documentals, bibliogràfics i hemerogràfics que es considerin d'interès per a la història de Barcelona.
- Facilitar i fomentar la consulta d'aquests fons i posar-los a l'abast dels investigadors i de tots els ciutadans interessats.
- Divulgar i difondre el patrimoni documental i la història de Barcelona.

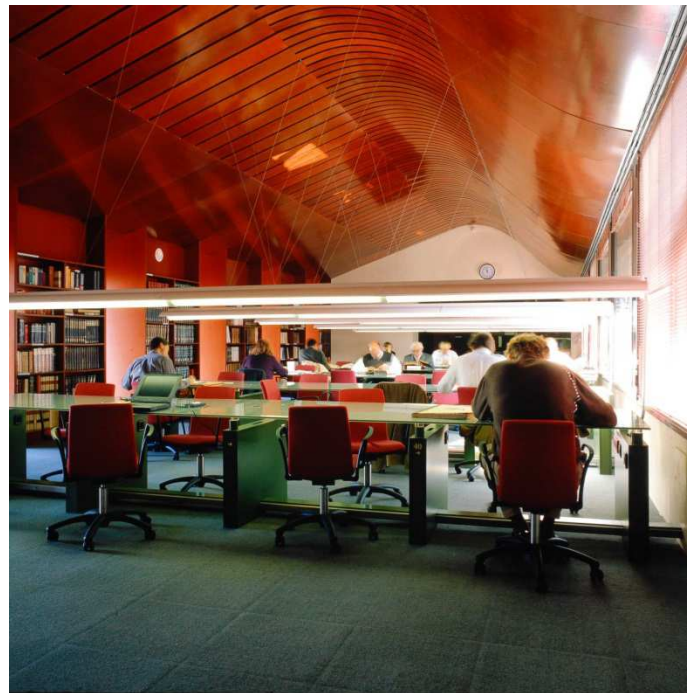
Mitjançant l'exercici d'aquestes funcions, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona està **al servei de la ciutadania per preservar el patrimoni documental, facilitar l'accés i la consulta de la documentació conservada i contribuir al coneixement i a la divulgació històrica.**

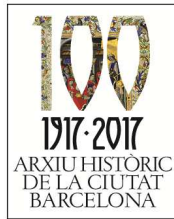
La seu de l'Arxiu Històric és, des de l'any 1922, la **Casa de l'Ardiaca**, un edifici emblemàtic situat al cor de Barcelona, bastit sobre un tram de la muralla romana i transformat al llarg dels segles. Aquesta ubicació permet establir un diàleg permanent i molt enriquidor entre les pedres de l'edifici i els documents de l'Arxiu. Continent i contingut apropen a la ciutadania i als visitants dos mil anys d'història de Barcelona.

» L'Arxiu en xifres

- **7.000** metres lineals de prestatgeria
- **243** fons i col·leccions documentals, amb documents des del segle IX fins l'actualitat
- Més de **142.000** llibres dels segles XV al XXI
- **14.658** títols de publicacions periòdiques (diaris i revistes) del segle XVII a l'actualitat
- Més de **900** testimonis orals
- **7.423** usuaris l'any 2016.
- **24.190** consultes l'any 2016.
- **46.200** visitants a les exposicions l'any 2016.
- **5.364** assistents a cursos, jornades, visites i presentacions l'any 2016.
- **381** documents restaurats l'any 2016.
- **270.050** pàgines digitalitzades l'any 2016.

» Els fons de l'Arxiu

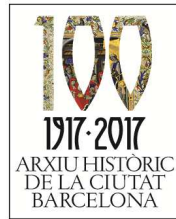
Els fons documental aplega la documentació de caràcter arxivístic (Medieval i Modern, Gràfics i Orals) formada per diversos fons i col·leccions de tipologia variada i de procedència diversa, amb una cronologia compresa entre el segle IX i l'actualitat.

L'**Arxiu Medieval i Modern** recull la documentació generada pel municipi barceloní des de mitjan segle XIII –moment de creació del municipi– fins a la revolució liberal del primer terç del segle XIX. Dins aquest patrimoni únic destaquen: la **col·lecció de pergamins municipals**, amb més de 2.600 unitats dels segles IX al XX; els **llibres de privilegis**, com el conegut **Llibre Verd**, que incorpora algunes de les millors miniatures gòtiques catalanes; la **col·lecció de manuscrits**, amb exemplars com els **Comentaris de Marquilles**, de 1448; els llibres d'actes dels òrgans de govern de la ciutat, que comencen el 1301; les sèries de correspondència tramesa i rebuda, amb milers de cartes reials; les sèries de caràcter administratiu sobre proveïments o urbanisme; les sèries emanades d'institucions directament vinculades al municipi, com el **Consolat de Mar** i la **Taula de Canvi**, creada el 1401 i que és considerada com el primer banc públic europeu.

Per als temps medievals i de l'Antic Règim, destaca també la documentació generada per oficials reials amb funcions de govern sobre la ciutat (**Arxiu del Veguer i el Corregidor**), així com uns importants fons gremials, comercials i patrimonials, que s'estenen cap a l'Edat Contemporània.

Pel que fa als segles XIX i XX t, compta amb fons no municipals d'importància, sobretot per a la història de la cultura, com el dels **Jocs Florals**, així com els procedents de llegats d'una setantena de personalitats de la cultura catalana, com els escriptors **Jacint Verdaguer**, **Narcís Oller** o **Josep Maria López-Picó**, els arquitectes **Miquel Garriga i Roca** o **Pere Falqués**, l'urbanista **Ildefons Cerdà**, els historiadors **Salvador Sanpere i Miquel** i **Francesc Carreras Candi** o el polifacètic artista **Apel·les Mestres**.

El **Fons de Gràfics** aplega totes aquelles tipologies documentals de caràcter gràfic amb informació sobre la ciutat de Barcelona. Inclou documents cartogràfics, iconogràfics i textuais amb algun element gràfic complementari. El primer grup està format essencialment per **mapes i plànols que són d'una gran importància per a l'estudi de la forma urbana de Barcelona**; el segon grup el conformen, principalment, **gravats, dibuixos i cartells**; i el tercer grup aplega, entre d'altres, les **col·leccions de goigs, de romanços i de documents de petit format**, com ara menús, figurins, programes de concerts musicals, de representacions teatrals i d'activitats lúdiques.

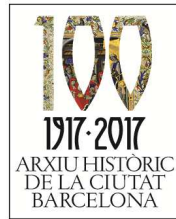

Amb el **Fons Oral** es vol recollir, conservar i difondre testimonis orals d'interès per a la història de la ciutat. El fons primigeni fou la donació de **testimonis sobre la Guerra Civil espanyola** recollits per Ronald Fraser, fonament del llibre *Recuérdalo tú y recuérdalo a otros*. Entre les col·leccions aplegades es poden destacar les relatives a **les dones durant la guerra civil de 1936-1939, la II Guerra Mundial i el franquisme**, sobre el **treball femení**, sobre el **cinema i l'espectacle català**, o sobre **l'objecció de consciència i l'antimilitarisme**. Pel que fa als testimonis orals recollits en el marc de projectes impulsats pel mateix Arxiu Històric, cal destacar les col·leccions següents: la de **Biografies**, amb històries de vida de ciutadans de Barcelona; la dels **Jocs Olímpics**, sobre l'impacte urbanístic dels Jocs de 1992 a la ciutat de Barcelona; o la de **L'Arxiu Històric**, sobre la figura del seu director i fundador Agustí Duran i Sanpere.

» La Biblioteca de l'Arxiu

Aplega col·leccions bibliogràfiques vinculades a l'arxiu i a altres departaments municipals amb l'objectiu d'anar recollint la producció de temàtica barcelonina i constituir una biblioteca especialitzada i complementària dels fons documentals. Tot i l'especialització sostinguda en història de Barcelona, ja poc després de la seva creació va començar a ampliar el seu abast en rebre diversos llegats de fons bibliogràfics privats, entre els quals cal destacar la **Biblioteca Massana** (indumentària i arts sumptuàries), la **Biblioteca Toda** (temes hispànics i llibres de viatges en diverses llengües), la **Biblioteca Serra i Pagès** (folklore), i la Biblioteca del novel·lista **Narcís Oller** (literatura).

Entre els fons bibliogràfics més antics, destaquen les **obres impreses a la ciutat de Barcelona entre el segle XV i el XVIII**, en alguns casos exemplars rars, **com ara les sovintejades edicions de legislació**. I entre els més moderns, són de gran importància les **col·leccions de guies urbanes** i publicacions de formats diversos emanades d'institucions públiques i privades de la ciutat –**Ajuntament de Barcelona, Diputació Provincial, Mancomunitat i Generalitat de Catalunya, partits polítics, acadèmies, ateneus, col·legis professionals, etc.**– que reflecteixen les seves activitats. Així mateix, és un centre de referència per l'important nombre de publicacions relatives a les ciències auxiliars de la història: **arxivística, paleografia i bibliografia**, entre d'altres.

» L'Hereroteca de l'Arxiu

Especialitzada en publicacions periòdiques editades a Barcelona i el seu fons suposa la mostra més completa del periodisme barceloní al llarg del temps. El fons hererogràfic, únic en alguns casos, inclou des de les publicacions seriades editades durant els segles XVII i XVIII (denominades *pre-premsa*), com el ***Diario Curioso, Histórico, Erudito, Comercial, Público y Económico***, aparegut el 1762, fins a la premsa actual, passant pels primers diaris publicats a Barcelona (com el ***Diario de Barcelona***, que es comença a publicar l'any 1792) o bona part de les capçaleres editades al llarg dels segles XIX i XX, amb títols històrics tan emblemàtics com ***Diari Català, La Publicitat, La Veu de Catalunya, El Poble Català, La Humanitat*** o ***El Noticiero Universal***, entre d'altres.

Pel que fa a les revistes, el ventall de títols que es conserven és molt variat: des de les primeres publicacions catalanistes, literàries, satíriques o artístiques, fins a les revistes de caràcter polític i històric i els setmanaris d'informació general. Entre altres podem mencionar ***Lo Pare Arcàngel, La Flaca, La Renaxensa, La Campana de Gràcia, L'Esquella de la Torratxa, Pèl & Ploma*** o ***Quatre Gats***.

És notable la col·lecció de **premsa clandestina i d'exili**, formada per particulars i organitzacions socials durant el franquisme i que consta d'un miler de títols publicats entre els anys 1939 i 1977, majoritàriament per partits polítics, sindicats i organitzacions diverses.

Podeu trobar imatges de l'Arxiu i de les seves activitats a:

<http://www.ajuntamentbarcelonaprensa.info/download/arxiu.zip>

Més informació:

Xavier Tarraubella
Director de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona
Telèfon 932 562 255
xtarraubella@bcn.cat